

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door	Datum
3		H Azimi	27 februari 2024

Onderwerp
Zienswijze Provinciaal beleid zon- en windenergie

Geachte leden van de raad,

Op 16 januari 2024 zijn wij door de provincie schriftelijk op de hoogte gebracht van het besluit van Gedeputeerde Staten over de aanpassing van het Provinciaal Programma Energiestrategie en de Omgevingsverordening - instructieregels zonnevelden en windenergie. Gedeputeerde Staten hebben daarnaast een voorbereidingsbesluit Windenergie 2024 genomen. Met deze raadsbrief informeren wij u hierover en over onze ingebrachte zienswijze op het provinciaal windbeleid.

Provinciaal beleid wind- en zonne-energie ter inzage

Windbeleid – Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben op 16 januari 2024 het ontwerp van de wijziging van de Omgevingsverordening inzake de instructieregel windenergie 2024 en het Provinciaal Programma Energiestrategie 2024 (hierna PPE) vastgesteld. Instructieregels verplichten gemeenten om bij het aanpassen van hun omgevingsplan rekening te houden met wat de provincie belangrijk vindt. In de verordening zijn de voorkeursgebieden voor wind in de provincie opgenomen en de clustereis van 4 turbines buiten de voorkeursgebieden. Daarnaast is een uitzondering opgenomen voor windturbines op bedrijventerreinen. In het Provinciaal Programma Energiestrategie is opgenomen hoe de provincie wil omgaan met vergunningverlening, het maken van programmeringsafspraken per gemeente en de vereisten voor lokaal eigendom. Het ontwerp van de wijziging van de Omgevingsverordening 2024, het Provinciaal Programma Energiestrategie en de Omgevingseffectrapportage liggen ter inzage van 18 januari 2024 tot en met 28 februari 2024. Binnen deze termijn kan iedereen zienswijzen indienen. Het 'Ontwerp provinciaal programma energiestrategie 2024' en 'Aanpassing omgevingsverordening Overijssel instructieregels windenergie' zijn als bijlagen bijgevoegd. De openbare documenten met betrekking tot het wind- en zonbeleid van de provincie Overijssel zijn ook online te lezen¹.

GS hebben op 16 januari 2024 ook een **voorbereidingsbesluit Windenergie 2024** genomen. Hiermee kunnen ontwikkelingen die in strijd zijn met het voorgenomen ruimtelijke beleid voor wind worden tegengehouden totdat de nieuwe instructieregel voor wind in de Omgevingsverordening is opgenomen. Volgens planning zullen Provinciale Staten in maart 2024 een besluit nemen over de vaststelling van de nieuwe instructieregel windenergie.

Zonbeleid - GS hebben op 16 januari 2024 het ontwerp van de 'Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel – instructieregel zonnevelden 2024' vastgesteld. In de Omgevingsverordening stonden al instructieregels over zonnevelden. Deze worden nu strenger, waardoor het in principe niet langer mogelijk is om zonnevelden te realiseren op landbouw- en natuurgroonden.

¹ [Documentatie wind- en zonbeleid | Nieuwe Energie Overijssel](#)

In de instructieregel staan de uitzonderingen wanneer nog wel zonnevelden mogen worden gerealiseerd. Daarvoor gelden dan wel bepaalde voorwaarden. Ook dit ontwerp ligt ter inzage tot en met 28 februari 2024. In Almelo zijn de zonneveldprojecten reeds gerealiseerd, in oprichting of vergund. Een zienswijze op de 'Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel – instructieregel zonnevelden 2024' is daarom niet nodig.

Wat betekent dit voor Almelo?

Centraal staat het voornemen van de provincie om een maximum vast te stellen voor de productie van windenergie per deelgebied in Overijssel, naast een fasering van de ontwikkeling van windenergie in die gebieden. GS wil daarmee tegemoet komen aan de wens van een aantal gemeenten om duidelijkheid te scheppen over het totale volume van windenergie in de deelgebieden. Voor wind wil de provincie Overijssel programmeringsafspraken maken met gemeenten over een maximum aantal op te wekken GWh per voorkeursgebied (eerder de 4 grote clusters genoemd) en daarmee het maximum aantal windturbines in Overijssel. Naast een maximale hoeveelheid per gebied wil GS in de tijd verschillende (deel)gebieden open kunnen stellen voor vergunningaanvragen. Dit maakt het mogelijk om te sturen op de vergunningverlening voor windturbines in aantal en tijd. Het doel hiervan is dat er meer rust in het proces geboden kan worden aan die gebieden omdat er daarna geen nieuwe initiatieven meer in behandeling hoeven te worden genomen en ervoor gezorgd kan worden dat de randvoorwaarden goed in positie zijn wanneer het gebied 'open' gesteld wordt voor aanvragen.

Het verschil met andere gemeenten is dat met de ATT-gemeenten (Almelo, Tubbergen en Twenterand) en de provincie Overijssel al afspraken zijn gemaakt over de komst van windenergie in een bepaalde omvang en met veel andere gemeenten nog niet. Het ATT-gebied maakt deel uit van het provinciale voorkeursgebied A35/ATT. Voor het ATT-gebied heeft de provincie in het ontwerp PPE een (indicatief) maximum van 180 GWh opgenomen. Dit komt overeen met het maximum in de bandbreedte voor ATT (120-180 GWh).

De gezamenlijke ATT-uitgangspunten zijn opgenomen in het gezamenlijk ATT-ontwikkelkader dat op 18 september 2023 door ons college is vastgesteld. Voor het ATT-gebied zijn de afspraken:

- De afbakening van het zoekgebied: Almelo heeft 1 zoekgebied voor grootschalig wind aangewezen (dit valt binnen het ATT-zoekgebied).
- Het maximum aantal GWh: de indicatieve doelstelling om in het ATT-gebied in totaal 120 tot 180 GWh windenergie op te wekken, wat overeenkomt met 6 tot 10 grote windturbines.
- De verdeling tussen de gemeenten: het aandeel hierin voor Almelo ligt tussen de 3 tot 5 windturbines.
- Naast technische uitgangspunten zijn in het gezamenlijk ATT-ontwikkelkader ook uitgangspunten voor Lokaal Eigendom (zeggenschap, participatie en financiële participatie) opgenomen: "Windturbines worden gerealiseerd met als uitgangspunt minimaal 50% lokaal eigendom, waarbij gestreefd wordt naar 100% lokaal eigendom."
- De afspraken voor ATT zijn bestuurlijk bekrachtigd. Ook in Twenterand en Tubbergen zijn deze afspraken bestuurlijk vastgesteld. Deze afspraken die voor het ATT-gebied zijn gemaakt blijven staan, zoals opnieuw is bevestigd in een bestuurlijk overleg over de uitwerking van het provinciaal windbeleid met de provincie op 9 januari 2024. Deze afspraken vormen de basis voor de programmeringsafspraken van de ATT-gemeenten met de provincie. Verdere afspraken over de fasering en de ontwikkeling van wind zullen ook lopen binnen ATT samenwerking. Hier zal ook de verdere uitwerking en borging van het Lokaal eigendom een plek krijgen.

Lokaal Eigendom

Het provinciaal beleid neemt het streven naar minimaal 50 % lokaal eigendom als uitgangspunt. Wel constateert de provincie dat lokaal eigendom enkel via het ruimtelijke spoor niet juridisch afdwingbaar is. Dit bleek ook uit het rapport Verkenning ontwikkelvarianten ATT wind. De voorkeurs-ontwikkelvariant die daarom voor de windontwikkeling in het ATT-gebied is gekozen en bekrachtigd door het collegebesluit van 18 september 2023 (een publiek-private samenwerking met lokale partijen) past binnen de omschrijving van lokaal eigendom in het concept PPE. De uitwerking en invulling hiervan vraagt om een actieve houding van gemeente(n) en inwoners. De werkwijze voor het ATT-gebied via een onafhankelijk verkenner die de mogelijkheden om lokale samenwerkingspartners bij elkaar te brengen in kaart brengt, geeft hieraan vorm.

Het concept windbeleid van de provincie maakt onderscheid tussen windturbines en erfmolens². De provincie hanteert voor erfmolens een tiphoogte van maximaal 25 meter, met een afwijkmogelijkheid voor een hogere tiphoogte indien wordt onderbouwd dat de ruimtelijke kwaliteit niet wordt aangetast. Erfmolens zijn alleen toegestaan binnen bouwpercelen van (agrarische) bedrijven. In onze Duurzame Energieladder zijn echter erfmolens tot 15 meter ashoogte – onder voorwaarden, op of aansluitend aan een (agrarisch) erf – toegestaan. In de praktijk wijkt het Almeloë beleid daarmee niet veel af van het provinciale beleid.